

DOI: 10.32347/2076-815x.2020.75.163-196

УДК 711.2:711.4.01

Дюжев С.А.,
sdyuzhev@gmail.com, ORCID:0000-0003-0218-1231,
Інститут архітектурного менеджменту, м.Київ

КОМПОЗИЦІЙНІ МОНТАЖНІ СХЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ МІСЬКОГО ЛАНДШАФТУ (духовна регламентація уречевлення і означення феноменів дійсності розселення)

У рамках креативно-рекурсивної концепції розселення розглянуто питання розкриття змісту дії інструментально-інструктивних складових логос-системного механізму розгортання та втілення культурних форм дійсності розселення, а також сенсу відповідних планувальних технологій і методів прийняття містобудівних рішень. У даному контексті проведено аналіз причин виникнення і закономірностей становлення поселень та міст як ландшафтних феноменів-суб'єктів розселення зі здатністю до саморегулювання та спрямованого здійснення у відповідності до само визначеної передумовленої місії. Розглянуто теоретико-методологічні підходи та уявлення стосовно інструментальних і інструктивних складових універсального механізму зародження та регулювання феноменів розселення, а також принципів їхнього осмисленого існування та адекватного містобудівного планування.

Відзначена ключова роль композиційного агрегату логос-системного механізму експлікації культурних форм розселення та трансцендентний характер роботи його тригер-схем і монтажних схем щодо консолідації цілісних ландшафтних ареалів розселення на основі трансфер-технологій переходу від ідеального (на мові форм) до реального (на мові речей) стосовно станів дійсності розселення. Були сформульовані онтологічні питання засад композиційних інструкцій (монтажних схем-асемблерів) та планувальних технологій забезпечення екзистенційного здійснення базових процесів і атрибутів середовища розселення: процеси формування – будова середовища ("де" і "що"); процеси функціонування – функції середовища ("коли", "як довго" і "те, в чому"); процеси розвитку – властивості середовища ("у якому ступені" і "те, із чого"); процеси відтворення – закономірні зміни середовища ("яким чином" і "те, заради чого").

Зміст теоретико-методологічного онтичного обґрунтування трансцендентного походження ансамблю планувальних технологій відображено у семантичній моделі здійснення креативно-рекурсивних принципів розселення через дію композиційного механізму та відповідних інструктивних монтажних схем, що реалізують закони фрактальної симетрії і рекурентної асиметрії його роботи для забезпечення регламентованого уречевлення і означення (одухотворення) феноменів розселення. Проведена класифікація інструктивних монтажних схем як технологічної планувальної послідовності (методично підпорядковані ланки) забезпечення та регламентації креативно-рекурсивного здійснення феноменів розселення з визначенням настанов, що нормують, стосовно гармонізації параметрів уречевлення (реіфікації) і напрямків означення атрибутів міського ландшафту як цілого.

Ключові слова: місто; ландшафтний феномен розселення; міський ландшафт; логос-системний механізм; композиційний механізм; інструктивна монтажна схема (асемблер) ; планувальні технології; креативно-рекурсивні принципи; містобудівні планувальні рішення.

Методологія діагностики і прийняття управлінських рішень, вимоги до змісту стратегій і практичних технологій містобудівного планування пов'язані з розумінням як традицій (досвіду) у сфері містобудівної діяльності, так й з аналізом та конструюванням метафізичних уявлень щодо обґрунтування вибору та умов появи ментальних оцінок обставин і закономірностей закладання та укорінення (формації) і здійснення (становлення та трансформації) різних видів поселень (феноменів розселення), їхньої перманентної метрополізації і циклостадійного перетворення. Ключовим завданням у такої постановки питання є розкриття змісту дії інструментально-інструктивних складових логос-системного механізму (перш за все – композиційного агрегату) розгортання та втілення форм дійсності розселення та сенсу відповідних планувальних технологій і методів прийняття містобудівних рішень, що мають бути чутливими до мовних (мови форм) сигналізаторів тригер-схем і змістовних регламентацій монтажних схем (асемблерів) композиційного механізму здійснення містобудівного ландшафтного цілого.

Як зазначав А.Пуанкаре, пошук (винахід) нових ефективних рішень змушує зовнішній світ. Фантазія природи у тисячу разів багатша фантазії людини. Щоб слідувати за нею доводиться вступати на шляхи, на які не звертали раніше увагу – а ці шляхи приводять часто до вершин, звідки відкриваються нові кругозори [1, с.223] (як тут не згадати концепцію життєзодчества Фелікса Новікова!). У цьому напрямку необхідно розглядати

інструментальну базу планувальних (логос-ментальних) технологій як засобів доказу (оснащення) ідей містобудівних рішень і інструктивну базу планувальних (логос-ментальних) технологій як способів формулювання (винаходу) положень містобудівних рішень у контексті логосоцентричних уявлень стосовно законів, принципів (прихованих "складних машин" за А.Пуанкаре) і механізмів встановлення і перетворення феноменів дійсності розселення, культурної місії та історичної долі поселень, міст, регіонів як процесо-середовищних утворень. Я.Верменич вважає актуальним погляд на місто не лише як на об'єкт сторонніх впливів, а як на своєрідний колективний суб'єкт із власними функціями й відповідним механізмом самоорганізації та самозбереження, що потребує здійснення аналізу питань, пов'язаних з відчуттям місця (*sense of place*), укоріненістю (*rootedness*), прив'язаністю до місця (*attachment of place*) [2, с.4,5]. Красномовним є висновок стосовно критичності стану науково-методологічних підходів: нічого не знає змін на краще, поки не буде відновлено (виборюване) знову втрачене почуття простору і ландшафтний зір, коли культурний ландшафт – засіб, спосіб і об'єкт оптимізації середовища проживання людини [3, с.18].

Причини, цілі та місця виникнення міст, їхню довговічність не можна пояснити тільки природними та суспільно-історичними обставинами життя, тому треба звернути увагу на думку стосовно того, що поява протоміст ("ембріонів" за Л.Мамфордом) пов'язано з дією різних стимулюючих факторів, у т.ч. космічного притягнення священних сил. Місто виникло (за Л.Мамфордом) у відповідності до космічного порядку, коли здійснюється циклостадійна матеріалізація і етеріалізація (обоженнювання) міського життя. Д.М.Замятін стверджує, що саме чань-буддизм як релігійно-ідеологічна практика (група ефективних ментальних технологій стійких процедур трансцендування) гіпостазують потужний образ місця як-дому-буття, де буття предстає як дім будь-якого місця. Й слідом за М.Гайдегером констатує: усяке місце може стати для людини екзистенціальним [4, с.491,492]. Зміни цивілізаційних циклостадій і циклофаз розвитку розпочинаються зі змінення в корпусі ідеальних цінностей культурних форм, що визначає межі історичного "вікна можливостей" стосовно ефективних керованих (узгоджених з технологіями автопоезису) трансформацій міського ландшафту, обумовлених заохочуючими чи регламентуючими діями (режимами роботи) складових композиційного агрегату логос-системного механізму формотвілення. Здійснення заселення (самовизначення як ландшафту, *place-of-homeland*) це, як зазначає В'яч. Кулаков, демонстрація геосуб'єктності етногенезу (за Л.Гумільовим), коли територія народжує націю яка цю територію не змінює, а закріплюється на ній, і вже іншій території ця нація не матиме (див. "День" від 21-22 жовтня 2016, №190-191, с.18). Не

випадково визначається, що умовою адекватного соціального "уживання" місцеперебування може бути володіння певним культурним капіталом – істинною платою за вхід до місць концентрації значимих матеріальних і суспільних благ та послуг [5, с.59,60].

Реплікаційний запуск та стійкість успадкувальної дії композиційних тригер-схем (як сигналізаторів трансформації засобів регулювання) і монтажних схем (як декодування-ретрансляція способів регламентування) змісту трансцендентного рекурсивного здійснення культурних форм феноменів розселення автопоетично реагують на умови (феноменологічні параметри) місць локалізації і розгортання ландшафтних ареалів розселення (поселень). Це передбачає високу осмисленість історичного вибору місця проживання (за О.С.Кривовим) та створення (оцінки) реальних обставин запуску системного механізму життєзабезпечення, який не може бути автономним, виключно для людини (за В.Межжеріним).

Важливою основою для підготовки, прийняття та підтримування планувальних рішень є культурно-історична містобудівна діагностика еволюційного стану ареалів розселення на базі логос-системних (композиційних) планувальних технологій, відповідної морфотипізації, аналізу та оцінок (класифікації) планувальних ситуацій, встановлення видів стратегій ("вирішальних правил") планувального управління стосовно міського ландшафтного цілого та його фрагментів. Як справедливо зазначає О.І.Ремізова, після робіт О.Г.Раппапорта поширені об'єктне і діяльнісне трактування поняття композиції з визначення первинності композиційного мислення і діяльності по відношенню до її результату та актуальності композиційної логіки [6, с.5].

Місце виникнення, прикріплення та укорінення основи можливого буття поселення (топоформного втілення ландшафтного феномену розселення) є семантичною зоною релевантності (за А.Шютцем) і іменованої активізації "пам'яті уміння" ландшафту (габітусу реплікації Душі місця). Запуск та етапи підтримування чи змінювання режиму роботи логос-системного (композиційного) механізму експлікації, що визначає ритми формування, періоди функціонування, фази розвитку і цикли відтворення ландшафтного цілого, реєструються його планувальними параметрами як "слід-палімпсест" культурно-історичного циклостадійного становлення та трансформації процесо-середовищного феномену. Навіть концепція житла, як проекції людської сутності на обраний ландшафт, що демонструє певний священний смисл, зв'язок людини із його минулим, його корінням, а також пошуки притулку, пов'язаного з уявленням про вічність і нескінченність потребує від архітектора стати новатором і тлумачем прадавності, розкрити потенційні

можливості місця, залишити на власному створенні сліди часу та надати свободу мешканцям стосовно його пристосування [7]. Тобто й тут фіксується вимога до сприйняття мовних сенсорів тригер-схем та настанов асемблерів задля реплікації механізму розгортання та втілення культурних форм дійсності розселення. Саме у втраті розуміння культурного механізму формування культурного (національного) ландшафту "наділеного інерцією, природою, волею, своєю сутністю" вбачає головну проблему сучасного містобудування А.В.Боков (див. "Строительная газета" від 14 лютого 2014р., с.5).

Зв'язки взаємозалежності і взаємообумовленості агрегатів композиційного механізму (зв'язкова сітка за Т.І.Олексєвої-Бескіної) визначають динамічні межі і параметри атрибутів ареалів розселення (в сполучених аспектах структурування, генерування, організування і композиційного єднання). Порушення послідовності запровадження і адекватності характеристик елементів складових міського середовища (ландшафтної інфраструктури) всупереч стратегічних планувальних рішень (генерального містобудівного планування) спричиняє перебивання (перешкоди) у безперервній роботі тригер-схем і монтажних схем композиційного механізму, неузгодженість у взаємодії факторів і режимів існування поселень, значні непродуктивні витрати ресурсів для відновлення гармонічності параметрів здійснення феноменів розселення. Й це – у відповідності до закону Ж.Л.Лагранжа щодо збереження повної потужності (корисної і утрат) креативно-рекурсивного енерго-інформаційного ходу імплікації та експлікації культурних форм розселення. Саме ця обставина дозволяє В.М.Вадімову вважати прийнятною таку характеристику динаміки культури як появи нових можливостей, пов'язаних із подоланням проблемної (конфліктної) ситуації, коли актуально звільняються від старих зв'язків чи утримують старі зв'язки "про запас", що виражається у додаванні відповідних організаційно-дійових механізмів [8, с.62]. Тут доречно згадати формулювання закону збереження енергії, що була дана А.Пуанкаре і А.Айнштайном: існує єдине щось, яке залишається постійним за нескінченний час. При цьому енергія трактується (за А.С.Харітоновим) як сума мір хаосу і порядку, а "інформаційно-розпорядні структури" (за Ю.Фоміним) стають безпосередньо доступними для використання (див. "Инженерная газета", №147, грудень 1991, с.2).

Фактично у ролі тригер-схем і монтажних схем в реалізації принципу алеаторики каже М.О.Умов стосовно третього закону термодинаміки: росту ентропії протистоїть "демон Максвелла, що сортує", який спостерігає і відбирає молекули на свій власний розсуд (див. [9,с.25]). Близьким до цього положення є уявлення О.О.Богданова про світовий ланцюг інгресії як принципу безперервності (суперпозиції!) з механізмом, що регулює відбір чи підбір

речей, коли закономірне збереження чи знищення є перша схема універсального механізму регулювання, яка включає об'єкт, фактор і базис підбору у рамках рухомої рівноваги змін [10, с.144,188,189, 197].

Д.Е.Інгбер фактично схильний добачати інструктивні монтажні схеми у правилах побудови (генних кресленнях) ключових молекул-білків, коли групи молекул об'єднуються, створюючи живі клітини і тканини. Така побудова здійснюється з використанням загального архітектурного принципу тензінтегральності або пружноцілісності (суперпозиції конфігурування!) – механізму самостабілізації завдяки розподілу та зрівноваженню у ньому сил пружності та стискання. Принципове значення має тут спосіб, за яким [об'єкт] формується та утримує субкомпоненти між собою у тривимірному просторі – саме ця властивість визначає подальшу поведінку як єдиного цілого [11, с.24,25,34]. Про ефект композиційної дії, що породжує виникнення чи емерджентність базових елементів різної конфігурації за правилами генеративного алгоритму, говорить й Г.С.Лебедева та надає визначення породи (*genus*) будівлі, згідно з Вітрувієм, як приналежність до її конкретного місця постання, що забезпечує її цілісність [12, с.46]. А на прикладі метрополійної території Сан-Франциско було розглянуто дії т.зв. імпульсних факторів поліцентричного формування і самодостатнього розвитку фрагментованого міського ландшафту єдиного агломераційного ареалу розселення, де центри "полі-імпульсного" зародження таких фрагментів мають власну унікальну ідентифікацію, яка обумовлена специфікою активізації процесо-середовищних компонентів у місцях їхнього конфігурування та спрямованого циклостадійного регулювання у контексті закономірностей метрополізації регіону як "мікро-ойкумени" [13].

Часто говорять про штучний характер заснування, росту та розвитку м.Бразиліа (без відповідної підготовки умов), побудованого одночасно (за 4 роки) за рахунок вольового управлінського зверхництва на свавільно обраному місці. Однак реалізація генерального плану міста авторства Л.Кости обумовило зміни в обставинах (факторних і режимних умовах) спрацювання інструментальних тригер-схем і запуску інструктивних монтажних схем життєдіяльності зародженого ареалу розселення з різноманітною своєрідною забудовою центру, але з одноманітними житловими кварталами і стихійними районами фавел навколо нього. Як відзначає У.Еко, загально мешканева ідеологія, яку повинен був вилити усе обличчя міста, поступилася місцем іншому обличчю спільного життя. Первісний проєкт опирався на схему соціальних зв'язків, що була прийнята назавжди, у той час, як розвиток подій змінив соціально-історичний контекст [14, с.257,258]. Усе це вимагало для вирішення проблем розвитку і відтворення міста прийняття планувальних

рішень, адекватних циклостадійним закономірностям динаміки розселення для утримання під контролем ходу метрополізації. Важливою тут є думка А.М.Карімова стосовно того, що існує всесвітній закон містоулаштування для створення середовища проживання людини у відповідності до "божественних принципів світобудови" стосовно біосферної сумісності середовища, менталітету і традицій локальних цивілізацій, його (середовища) функціональної досконалості (призначення), гармонії, неперервної перспективної стійкості (див "Строительная газета" від 7 березня 2014р., №10, с.8).

Трактування таких "божественних принципів" надається вже у старогрецькому "мемфійському богословському трактаті", де творення виражається за допомогою мисленого уявлення і словесного вимовлення, коли використовується замисел як породження Розумом ідеї та здійснення через промовлення витворювального (творчого) наказу з допомогою мовлення (управлінського божественного порядку – інструкції) щоб осмислити створені елементи – речі [15, с.67,69,120]. Геракліт Ефеський стверджував, що всесвіт пізнаваний тому, що він управляється "думкою" або "судженням", що один й той самий принцип (експлікації/імплікації!) тим самим керує й буттям, й пізнанням. Він визнавав панування міри над потоком змін та називав "війною" (варіативних інструкцій!) рушійну силу буття, яка необхідним способом припускає "приховану гармонію", що стає складовою самої сутності буття [15, с.218]. За Гераклітом, війна (*polemos*) є "спільним" чи "загальним", що уможлиблює стабільні констеляції в антагоністичних умовах та вказує шлях до знаходження у кожній речі прихованого логосу як субстанційну природу речей, але головне як їхнє "особливе сполучення" (*harmonie*). Тут логос розуміється як знак та ідея системи (епістемологічна єдність) постійного вирівнювання (напружень) опозицій, що оновлюються, й яка "має мисленеву, керівну, вказівну дію, тобто підтримує і зберігає міру в цілому космосі" [16, с.99-101]. Вочевидь, тут йде мова про рівновагу силових інструктивних і несилових інструментальних сторін (складових) композиційного (логос-системного) механізму, який реалізує трансцендентні закони експлікації та принципи алеаторики і суперпозиції щодо розгортання форм розселення.

Ще Р.Паркс і Е.Бюргесс у 1925р. визначали, що місто являє собою у вищому ступені організовану у просторі єдність, створювану за її власним законом. Давню історію має постановка питання про розробку елементарної філософської теорії містобудування з максимально повною його граматиною, яка б зокрема урахувала радіально-концентричну динаміку міського організму, що еволюціонує незалежно від проектних рішень та їх реалізації тому, що через вільну взаємодію стимулюючих сил місто постійно прямує до

динамічної рівноваги [17]. Латентні інтенції до іманентної рівноваги речей, притаманне актам просторового сприйняття (взаємодії), демонструють уявлення Р.Арнхейма стосовно прихованих структурних факторів, сила яких визначає їх сукупний ефект у загальній конфігурації сил – цілого силового поля як "зорово сприймальної моделі", коли "зір є сприйманням дії" [18, с.25,27,28]. Якщо доповнити думку Р.Арнхейма щодо ролі і значення композиції (як контрапункту) у досягненні динамічної рівноваги, то можна розрізнити "композиційну вагу" інструкцій, "композиційну важливість" інструментів і "композиційні напрями" дії сил та інтенцій по вісям фрактальної симетрії та рекурентної асиметрії.

До цієї теми примикає дослідження У.Еко стосовно засад семіології, де він наводить розрізнення (слідом за М.Гайдеггером) "за місцем" – Суцього (Відсутності) і Буття (Присутності) та визначення мови як мови Буття, через яку Воно "розкривається", й коли мова мислить себе у людині, а людина живе у мові [14, с.15,17,18]. Можна говорити, що ця "Відсутність", де перебуває "Я" є іменована топоформа-логос світу форм, звідки й виринає ("висловлюється" на мові форм) Буття. Зазначаючи, що мова ніколи не буде тим, що ми мислимо, але тим, у чому здійснюється думка, У.Еко порушує питання: чи є якась остання (прихована) "структура" мови (чи метамови) вже наділена смислом. Й фіксує, що лінгвістика та етнологія переконалися – за мовними відмінностями приховуються "константні універсальні структури", які породжують велику кількість структур різного ступеню складності, і правила породження яких необхідно виявити, у тому числі, можливо, на базі генеративної граматики Н.Хомського [14, с.316,377,378]. Тут надана важлива характеристика латентних складових логос-системного механізму й зокрема – латентної композиції архітекtonіки.

Експлікаційний трекінг (розгортання та втілення) ідеальних культурних форм-логосів, що мають у ноуменальній онтиці (та відповідно – у оптиці) взаємоортогональні вісі – фрактальної симетрії просування і рекурентної асиметрії обертання, набуває спірально-пружний характер, коли градієнти циклостадійної пропульсивної роботи складових логос-системного механізму демонструють у межах стадій метрополізації (з циклофазовим "кроком" метаморфозу) зустрічно спрямовані територіально відцентрові (як правило за годинниковою стрілкою – психофізичні фактори) і надтериторіально доцентрові (як правило проти годинникової стрілки – семіотичні фактори) конфігураційні схеми здійснення імпульсів і матриць (кодів) етапних процесо-середовищних (ландшафтних) трансформацій. Такі поясні, секторальні та фронтальні перетворення визначаються діагностикою параметрів морфотипологічного стану й мірою планувальної консолідації (досконалості

параметрів) компонентів осмисленого фрагменту ландшафтного цілого у діапазонах закономірних значень "ресурсопровідності" передумовленого варіативного втілення форм цивілізаційного розселення (гомеостаз атрибутів речей) у ході стратегічного генерального планування щодо підтримання та регулювання дії відповідних структурних, генетичних, організаційних і композиційних агрегатів логос-системного механізму, когерентного стратегіям дії "фронту свідомості" душі міста, що є близьким положенням теорії спіральної динаміки К.У.Грейвза.

Саме містобудівні традиції (як найбільш інерційні у розвитку цивілізацій) на території стародавнього розселення народів Дніпро-Дністерського регіону демонструють спірально-закручену забудову поселень у внутрішній ритуальній простір, який розташований радіально до великого центру – дитинця-городища як головного компоненту розпланування, що мав вплив на секторно-спіральний розвиток міст. Перенесення цих традицій в область Малої Азії знайшло відображення у принципах розпланування та забудови міст цих регіонів [19, с.24,25]. Примітно, що виявлення механізму територіального росту на основі аналогів історичної еволюції сформованих міст передбачало вивчення будови центрального місця (ядра) міста з використанням засобів та прийомів інтерпретації генеральної просторової ідеї (щодо контактної циклічної перебудови "клітинних" елементів), що надавало ключ до алгоритмізації багатofакторних технологій прийняття принципів рішень у контексті безперервного циклічно-спірального розвитку світового зодчества з досягненням цілісності міського організму на кожному етапі його відтворення [20]. Ще раніше, аналіз специфіки агломераційного переривистого спірального зростання (ущільнення забудови ядра – розосереджування забудови за його обмежувальні рубіжі) дозволило розкрити механізм опанування простору та запровадити правила розміщення забудови, а також опорні операції, які підкреслюють загальний характер належності до єдиного цілого, й такі, що допускають індивідуалізуючу фрагментарну варіантність у середині цілого (тобто відображається різночасовий процес здійснення з різним ступенем завершуваності) [21].

Існують обґрунтовані пропозиції щодо відображення закономірностей територіального зростання міст (нарощування міського ландшафту) та інших природних феноменів за допомогою логарифмічної спіралі [22; 23], розгортання якої можна трактувати: за напрямом руху годинникової стрілки – рекурсивні процеси формування, функціонування і розвитку, проти напрямку годинникової стрілки – рекурсивні процеси відтворення. Це відображається й у побудові міського ландшафту та його природно-технічної морфографіки (не плутати з планувальною композицією, що характерно для ряду публікацій). Був

зроблений висновок, що модель пропорційного формування міста може ґрунтуватися на геометричній інтерпретації рядів золоті пропорції, які об'єднують якості модульності (дискретності) і безперервності (ірраціональності) та стимулюють гармонізацію міського середовища [23,с.134]. Водночас набуття нових значень процесо-середовищних характеристик динамічного стану ландшафтних феноменів розселення виникає циклостадійно (як стійке існування) лише з арсеналів "попередньо заданих" діапазонів можливостей втілення ідеальних культурних форм. Це визначається характером "роботи" складових логос-системного механізму, що реалізують експлікаційний принцип алеаторики втілення форм, який може бути зіставлений з "роботою" відомої математичної машини А.М.Т'юрінга (абстракції еквівалентної "рекурсивному" алгоритму). Така машина, що знаходиться у режимі відбору, містить певну кількість класів і певний алгоритм можливих умов психофізичного втілення (уречевлення і означення) та змін стану речі із нескінченної їхньої послідовності як пам'яті форми, тобто виконує роль диригента у складі конфігуратора форм-логосів чи суперрекурсивного алгоритму за М.С.Бургінім.

Звідси стає зрозумілим, що лінійний режим роботи логос-системного (композиційного) механізму циклостадійного розгортання та втілення форм-логосів (стійкої процесо-середовищної рівноваги ландшафтного цілого) неминуче змінюється на нелінійний (біфуркаційний) режим нестійкої процесо-середовищної рівноваги на початкових/завершальних етапах змін певних стадій з відповідним корегуванням параметрів роботи складових агрегатів композиційного механізму, що завдають циклоритми формування, циклоперіоди функціонування, циклофази розвитку, циклоепітаксії відтворення. Такі зміни режиму регламентаційної (само)трансформації пов'язані, як правило, з історично-обумовленим нагромадженням неподоланих проблем стосовно порогів формування, ускладнень функціонування, затримок розвитку, критичних строків відтворення ландшафтних феноменів розселення, що відображають деформації спіралевидного гармонізуючого ходу метрополізації [24,с.688,689,707-716]. Усе це потребує активного осмисленого переконфігурування та збагачення інструментально-інструктивної бази планувального управління задля досягнення динамічної рівноваги та гармонічної метрополізації міст і регіонів. Про важливість такої позиції свідчать й положення теорії контекстної циклічності історичних ритмів Нотропа Фрая, коли у такий спосіб відбувається перегляд історичних фактів і процесів на новому рівні та іншому часопросторі (див. [25,с.177]). З цього випливає й потреба у проліферації (породженні, збільшенні та поширенні) нових

гіпотез, що випробовують різні шляхи вирішення проблем, тобто збільшення різноманітності у полі пошуку (див. [26,с.393]).

У цьому контексті важливим є знання (передбачення, розпізнання, діагностики) стосовно характерних ознак закономірних змін циклів, стадій, етапів необхідності переконфігурування процесо-середовищних параметрів феноменів дійсності розселення, що забезпечується рішеннями щодо трансформації факторних умов належного переключення (змін) режимів і видів планувально-технологічного діяння, притаманних інструментально-інструктивній активності спонтанно-регулятивного евристичного композиційного механізму. Кожний феномен дійсності має мету (завдання, місію) існування та кінцевий (циклостадійним) набір умов для досягнення цієї мети, й відповідно до теорії обмежень (за Е.Голдратом) глобальна ефективність (оптимум) цього феномену не є сумою локальних максимальних ефективностей окремих компонентів цілого, що передбачає варіанти необхідного відбору адекватних параметрів уречевлення (реїфікації) у різних діапазонах шкал смислосначень можливих станів морфокомпонентів середовища базових процесів на основі інструктивних прескрипцій стосовно життєдіяльності (див. також [27]).

У мислєдіяльних актах передумовленнє руху речей і онтологічного самовизначеннє (осмисленнє та реконструкції картини світу) стосовно сутності подій дійсності, які (за Ж.Дельозом) мають такі модальності – реально у минулому, необхідно у сучасності, можливо у майбутньому як визначальне сьогодні, що нескінченно розділяється на минуле і майбутнє, "присутній смисл" (ноєма) трактується як атрибут, що визначає нерівноважні серії: означаємих (утворювані характеристики дійсності та її сутнісних смислів) і таких, що означають (регламентувальні імена і визначення як віддзеркалення Задуму, що означають цілісні якості реїфікації речей та їхні циклостадійні стани – становища). Таким чином, вслід за Ж.Дельозом [28], можна говорити що смисл як чистий вираз "пропозицій" Задуму і трансцендентний атрибут (ефект) стану речей є семантичною цезурою імплікаційної дії інструктивних монтажних схем композиційного механізму (агрегату логос-системного механізму експлікації форм).

Реалізація ансамблю позиційно-методичних складових (що визначають шляхи розуміння та способи мислєдіяння) трансцендентних інструкцій-асемблерів стосовно мовного уявленнє ходу здійсненнє речей і подій та параметричного означеннє (становленнє і трансформація) процесо-середовищної дійсності актуального етапу розселеннє базується на принципах модального одноголосся і модальних іпостасях Значеннє: аподиктичний смисл ідей, гіпотетичні цінності форм, деонтичні норми речей [29]. Вочевидь, мова

тут про "поклик-дороговказ" голосу конфігуратора форм, що фундує ансамбль композиційних монтажних схем. У цьому контексті Д.Зільберман розглядає метод пред-конструювання, у якому майбутнє припускається таким, що з'ясовує сучасність, тому що минуле визначається експлікованим тільки у світлі його майбутніх еволюцій (мета – не реконструкція, а піднесення) [29, с.116,117]. О.Кобчинська наводить співзвучні слова Ю.Лотмана: місто – це механізм, що постійно народжує своє минуле, яке отримує можливість синхронно співіснувати з теперішнім. Й додає – кожен код міського простору має можливість стати "генератором нової інформації" (див. матеріал М.Чадюк "При смисл епох" – "День" від 23-24 березня 2018р. №51-52, с.31). Можна вважати такі коди тригер-схемами і монтажними схемами рекурсивного здійснення феноменів розселення. Нормування чи управління шляхом реального конструювання нових значень із ідей, що передаються в традиції, передбачає механізм модального переходу від ідей Руху (через цінності ідеальних культурних форм) до норми речей на базі "діалектики тождества" Ф.В.И.Шеллінга. Таке конструювання є де-онтологізацією смислу з використанням наявного каталогу культурних значень [29, с.270,271] – тобто вибіркових шкал смислосзначень атрибутів культурних форм, що акумулюються та транслуються трьохмодальною мовою-артикулятором – носієм ідей мислення (категорійних матриць смислосзначень Задуму) як інтенційних послань ("суджень") щодо принципів та цілей формостворення і формовтілення.

За І.Кантом, категорії як принципи об'єктивно значущих суджень – це "логічні схеми" включення ідей до змісту таких суджень (алгоритми знань) стосовно композиційного "креативного" моделювання – конструктивного монтажу елементів знання у правильну знаннєву конструкцію як у індійському вченні ньяя-вайшешикі (Даршани) з метою вознесення до граничної (порогової) смислової цілісності [29, с.404,439]. Примітно, що Е.Кассіерер відповідаючи на запитання стосовно можливості такого поняття ("чистого"), вільного від усіх частковостей, котре описувало б світ не з точки зору того чи іншого спостерігача, але "з точки зору нікого" (за А.Еддингтоном), зазначає, що воно можливе лише як "трансцендентальна ідея" – "нескінченно віддалена точка" (додамо – у істинах Логосу!), недосяжна і неосяжна, але та, що регулює наш досвід та надає йому єдності. Це – якийсь "уявний фокус", що лежить по той бік границь можливого досвіду та стимулює пізнавальний (взагалі культурний) прогрес [30, с.94,95]. Можна також зробити висновок, що завдяки рефлексивному спогляданню чи трансдукції габітусу конфігуратора Логосу (як проєкційного зображення ідеального імплікованого змісту культурних форм на планувальній поверхні ноуменально-феноменального розділення світу форм і

світу речей дійсності) визначаються схеми-категорії (схематизми) чистих понять (за І.Кантом) – монограми чистого апріорного уявлення (зображення понять в образах) [30, с.67]. Такі онтичні схематизми лежать в основі трансфер-технологій переходу (ентелехії) ідеального (на мові форм) до реального (на мові речей) стосовно станів дійсності розселення та "підказують" хід "міркувань" планувального дискурсу. Уявлення про габітус як трансцендентної експлікаційної інсталяції щодо здійснення розселення корелює з поняттям чистого феномену чи прото-феномену Й.В.Гьоте, ідентичного законам експлікації та її постійного і незмінного механізму, як норми всесвітнього і власно зримого закону [30, с.181,183].

Ідеї У.Матурани і Ф.Варели дозволяють трактувати автопоезис як планувальні технологічні режими (самоскладання) композиційного механізму (конфігуратора культурних форм) з циклостадійним використанням пам'яті уміння логосу та інструментально-інструктивних схем знання-діяння стосовно породження, збереження, поповнення і оновлення ресурсів динамічної планувальної рівноваги стану речей-феноменів. Такий стан виявляється як пов'язаний ансамбль (дестинація) взаємно припасованих один до одного (за допомогою цезур) частин цілого (*structural coupling*) завдяки "пізнанню, що укорінюванню у життя" ("втільний розум") та наявності зовнішньої контрольної точки, що знаходиться поза свідомістю (в проекції габітусу!), й з якої можна судити про ступінь відповідності (конгруентності) між уявленням і реальністю на основі створення автообразів свідомості (див. [26, с.384, 391,392]). А.Бергсон стверджував, коли Всесвіт в цілому є реалізацією певного плану, то це не може бути доведено емпірично, й тому доцільність може бути тільки зовнішньою: коли ж ні – вона ніщо [31, с.37,38]. Такими цілями є реалізація креативно-рекурсивного циклостадійного іменованого зародження, становлення та здійснення феноменів дійсності розселення як "життєвого пориву" (за А.Бергсоном) до Єдиного полюсу одухотворення і означення.

Те, що забезпечує регуляційний реплікаційний (ідентифікаційний) перехід "стазис форм – кінезис речей" (експлікацію культурних форм поселень) є душа ("інтеграл реєстрів-висот свідомості") феномену розселення як його конститутивної суб'єктивності (за Е.Гуссерлем). Душа форми міста як материнська пам'ять місця зародження і пам'яті уміння метрополізації виявляється у дійсності психікою його здійснення, полем єднання рушійних засад еволюції і мовлення речей (планувальна проекція душі реплікації конфігуратора іменованої форми). Характерно, що Г.Бейтсон роблячи акцент не на речах, а на відношеннях між ними, стверджує що кожне природне утворення являє собою сукупність кільцевих причинно-наслідкових ланцюгів, які забезпечують саморегуляцію, самокорекцію і оптимізацію його поведінки, й

гранично уся світобудова може бути уявлена як певна комунікативна мережа, у якій за рахунок зворотніх зв'язків здійснюється метаболічний обмін речовиною, енергією чи інформацією. Тоді така саморегуляція і самонавчання є розумною поведінкою, носієм якої буде не тільки мозок, але й усе людське тіло й усе навколишнє середовище, оскільки зворотні зв'язки виходять за межі будь-якої органічної тілесності. Розум, що перетворився у показник складності, розумна духовна складова (реплікація Душі!) приурочуються, таким чином, не тільки до людини, але й гранично до усієї світобудови ("мережевий розум" за Г.Бейтсоном) [32, с.190-192]. Тут прочитується аналогія як із уявленнями про квантово-кореляційні (реляційні) фундаментальні (поза простором і часом) основи і імплікативно-логічні структури імовірностей, що притаманні цілісності (за І.З.Цехмістром), так із нашими уявленнями стосовно принципів технологічної роботи (зв'язків і відношень) складових логос-системного механізму здійснення дійсності розселення та існування у реальності ландшафтних феноменів-суб'єктів розселення.

Душа – ідеальна поверхнево-активна знаннєва оболонка-пам'ять (фрейм-автопортрет конфігуратора Логосу-форми як нескінченного мультирефлектора), що містить енерго-інформаційні потенції уміння (правила залучення мудрості як інструкції втілення форм) і семіотико-інтроформаційні інтенції (правила використання можливостей як інструменти втілення форм) самоідентифікації і самовтілення (автопоезису) ландшафтних феноменів розселення. І.Гофман, який запропонував поняття "фрейму" як стійку матрицю можливих подій, спосіб задання об'єктів і інтерпретації реальності, достатньо повно розкриває змістовні засади фрейм-автопортрету конфігуратора, де й має коріння "трансцендентний суб'єкт" експлікації форм-логосів – Душа, що у ході ентелехії реплікується як психіка речей-феноменів. Логос-системні регістри механізму душі (інструментальні тригер-схеми, інструктивні монтажні схеми, вирішні принципи рекурсивного трансферу та тезауруси мови форм) забезпечують через (ре)транслятор-габітус актуальну дійсність (екзистенцію) розселення – діяльний перехід-трансфер від ідеальної можливості до реальної дійсності, тобто здійсненність (ентелехію) феноменів розселення [33]. Таким чином планувальна поверхня ентелехії (рубіж світу форм-логосів) – це перфективна сукупність передумовлених епохоцентричних стартових місць (готовності до експлікації) зосередження одушевлених (передактивованих конфігураторів) ідеальних культурних форм (реплікаційних композиційних тригер-схем і монтажних схем), що визначають ідентифікаційну формулу дії принципів ціле досягнення стосовно планів створення феноменів розселення.

На цій поверхні розподілу і трансценденції ідеального і реального ми знаходимо (у проекції габітуса експлікації культурних форм-логосів)

зближення уявлень про деонтичну модальність норми (фактично про втілення, уречевлення і означення форм як речей дійсності) Д.Зільбермана і уявлень про серединну точку блага – максимального напруження (стану щастя), стосовно наближення до силових ліній Всесвіту (що мають на наш погляд інструктивний цілеспрямований характер), простягнутих між безмежністю і визначеністю, як між мінусом і плюсом (за Аристотелем). Як пише Н.Енеєва, космос (за Аристотелем) має певну моральнісну структуру – світ видимих (речей!) і невидимих (умоглядних) форм є одержимим єдиним спрямуванням від зла до блага, тобто від ентропії до форми форм, до серединної точки (норми) вищого блага та досконалості як вершини, коли не може бути нічого вище норми. "Той, що потрапив в точку" перебуває в істині (додамо – початку експлікації форм!) – він здійснив призначення, що було приписано йому світовим законом, й тим самим увійшов у світ чистого актуального буття – світ здійснених ідей [34, с.30,31].

Важливими для розкриття даної теми є уявлення М.Гайдеггера стосовно істинності як розкритості буття, коли Логос говорить щодо обставин з суцим. Бути-істинним як бути таким, що розкриває, є спосіб буття присутності (можливості свого буття суцього). Розкриття є буттєвий спосіб буття-у-світі, а розкритість ґрунтується в роз'єднуваності світу, яка є основообразом присутності – істини екзистенції [35, с.219-221]. Фактично мова тут про "істинне втілення" у ході експлікації форм-логосів як буття речей. Присутність як буття суцього онтично завжди існує – "введено до істини", тому істину (розкритість) потрібно "відвойовувати" у суцього – істина належить до основоустрою присутності як екзистенціал [35, с.222,229]. Сама істина вище усього того, що пов'язане з часом, пише Е.Гуссерль, тобто немає сенсу приписувати їй часове буття, виникнення чи знищення, що вірно й для законів істини. А очевидність є якраз "переживанням істини" як ідеї в очевидному судженні й тому відсутність очевидності ще не означає неістинності [36, с.98,167,168], а це важливо для розробки та використання "нормативно-практичних порадників" (планувальних інструкцій). З цим фактично солідарний К.Ясперс: те, що істинне, що несе і веде наше життя, не володіє характером суворої доведеності. Тільки трансценденція, якою ані людина, ані народ, ані людство вцілому не може розпоряджатися виключно для себе, є кінцевою інстанцією. Тому у кожний момент важливо бути у часі одвічно, безпосередньо самому ставати трансценденцією [37, с.104,115,120].

У трансцендентному вимірі планувальних технологій розселення також розрізняються: мотив як рухливий акт Волі (спонукальна причина) до експлікації та втілення ідеальних культурних форм – потенційні набори настанов, потреб і переваг здійснення, що актуалізуються в ентелехії, волі як

суті світу, ще не являється, а лише виявляється в явищах (за А.Шопенгауером); цінність як синтез Норм і Свободи (за Ж.Набером), де цінність це ідентифікаційний атрибут мудрості Протоформи-Нескінченності (Логосу), Норма – вершина досконалості та здібності до самоуправління і вибіркового саморегулювання, Свобода – смислонесучий атрибут Руху-Вічності, джерело означення феноменів дійсності. Тому поняття феномену розселення може формулюватися як єдність мотиву і цінності трансценденції всеосяжного Задуму дійсності (що пов'язано з "походженням" культурних форм дійсності – "усього сущого", із Промислом Вічності). Про це, очевидно, пробує нагадати Е.Северіно у своїй книзі "Сутність нігілізму", де він (вслід за Парменідом) стверджує, що кожне суще, тобто кожна річ, відношення, досвід, стан свідомості і природи, кожна подія, усе будь-яким способом проявлене, й усе що не проявляється і не може бути відображеним у досвіді – вічне. "Вічне" означає: необхідно, щоб кожне суще було, й було таким, яким воно є (див. матеріал Ю.Олейника, "Дзеркало тижня" від 2 березня 2019р., №8, с.14). Відповідно, онтологічні питання засад (начал) композиційних інструкцій (монтажних схем – асемблерів) та планувальних технологій логос-системного механізму щодо забезпечення екзистенційного здійснення базових процесів і атрибутів середовища розселення можуть бути відзначені таким чином: процеси формування – будова середовища ("де" і "що"); процеси функціонування – функції середовища ("коли, як довго" і "те в чому"); процеси розвитку – властивості середовища ("у якому ступені" і "те із чого"); процеси відтворення – закономірні зміни середовища ("яким чином" і "те заради чого") [38]. Вирішення цих онтологічних питань здійснюється на основі рекурсивного мовного переходу мова форм (культури) – мова речей (цивілізації) як трансфер мови істини сутності до мови символічних інтерпретацій переживання істини (помисел форм життєдіяльності).

З приводу останнього тезису можна навести таку думку В.В.Ілліна: з позицій створення і експлуатації, традиційна цінність пізнання – істина – у практичній площині розуміється як засіб використання "пускових механізмів" природи для виконання перетворчих проєктів [39, с.131]. Тому на розрізненні класичних і некласичних моделей раціональності можна охарактеризувати практичні принципи містобудівної проєктної і планувальної діяльності (як етапів планувального управління) з використанням суджень В.В.Ілліна [39, с.133, 134]. Так принципи проєктування (які відповідають класичним моделям раціональності) центруються на ситуаційних параметрах діяльності: узгодженість з умовами, всебічний облік та розрахунок умов, звіт про наслідки діяльності в умовах на основі стандартів, що історично задані – зразків досягнення реалістичних цілей задля оптимальної, ефективної діяльності (це

про другий етап планувального управління, з якого походить третій – зонінгові правила регулювання). Принципи планування (які відповідають більш ширококонтекстним некласичним моделям раціональності) фокусуються на загальнозначущих, безумовних, глобальних параметрах діяльності щодо досягнення визначених цілей і виправданих цінностей, що вписуються у лінії загальнолюдського розвитку, а також на розумінні відповідальності за існування світобудови як цілого (це про перший етап планувального управління щодо фіксації перспективних ейдос-феноменологічних характеристик процесо-середовищного ландшафтного континууму).

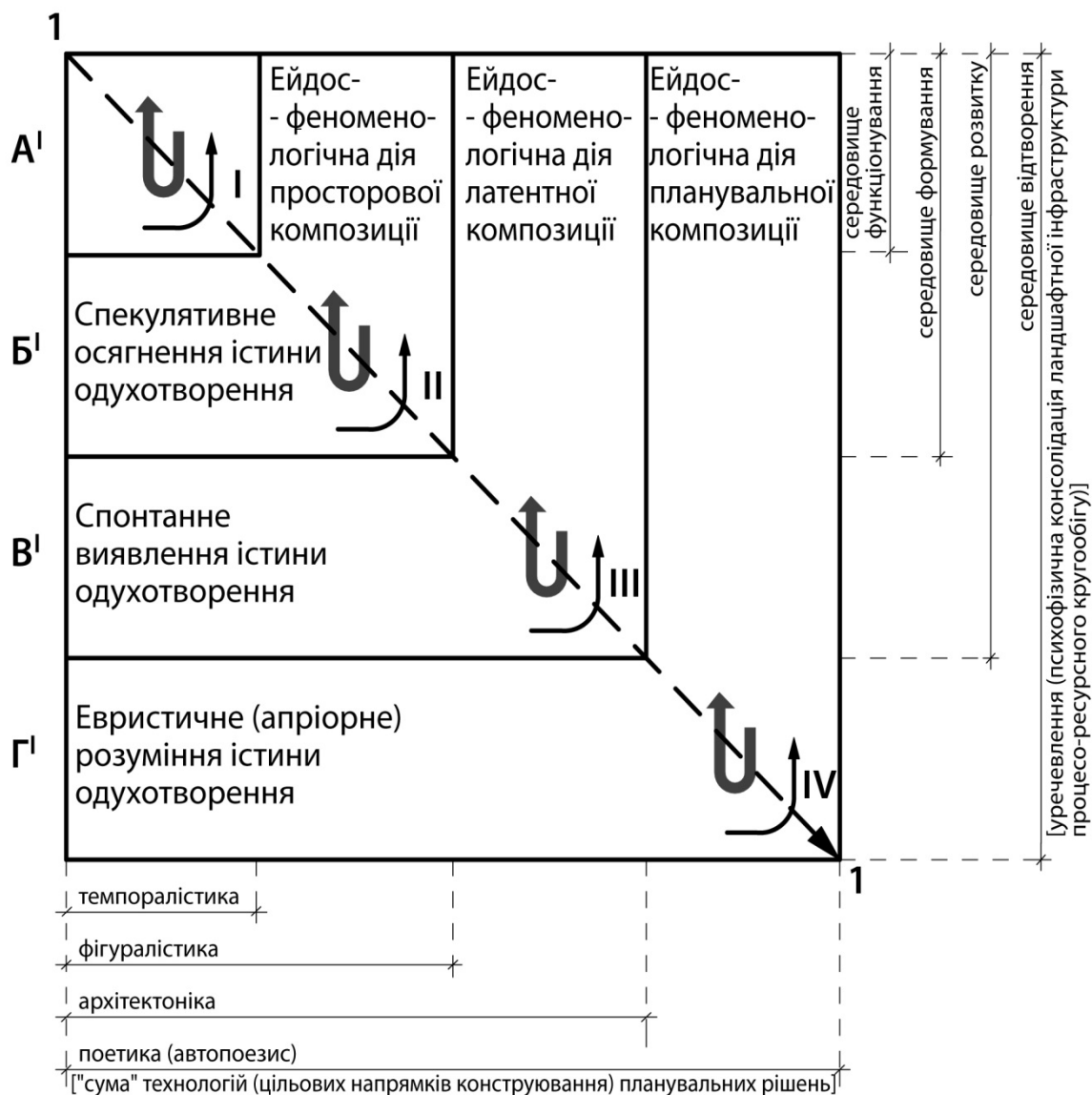
Очевидно, істина Логосу (непроявленого світу форм) сама поставляє завдяки можливості мислєдіяльній трансдукції необхідні інструменти та інструкції – апіорні планувальні технологічні (трансцендентні) конструктивно-схематизми (під супроводжувальним діянням принципів алеаторики і суперпозиції) для передумовленої експлікації його "дочірніх" ідеальних форм-логосів – технологічного проявлення як речей з атрибутами, що реплікуються на основі інваріантних зв'язків складових конфігуратора Логосу. Тому інструментальні тригер-схеми та інструктивні монтажні схеми конструктивно містять структурні, генетичні, організаційні і композиційні (інтегральні) аспекти змістовного фокусування знання і уміння здійснення у реаліях дійсності. Це стосується й їхніх "технологічних агрегатів – конструктивів" – планувальних (логос-ментальних) практично-регулятивних технологій: темпоралістики – стосовно градації і пролонгації тривалості (профілю) використання часового ресурсу форм; фігуралістики – стосовно модуляції і координації протяжності (фігури) використання просторового ресурсу форм; архітектоніки – стосовно створення і калібрування дестинацій і цезур (уречевлення частин і зв'язок цілого) при використанні субстанційного ресурсу форм; поетики – стосовно констеляції і означення (осмислення) гармонічних цілісностей-феноменів розселення при використанні мовного ресурсу форм. Вказані планувальні (практично-регулятивні) технології утворюють креативно-рекурсивну методичну базу розроблення містобудівних рішень у сфері планувального управління.

Зміст теоретико-методологічного обґрунтування трансцендентного походження ансамблю ("суми") планувальних (логос-ментальних) технологій, що реалізуються у чотирьох регістрах психіки (відчуттів очевидності) речей (способів мислєдіяльності і життєдіяльності), може бути продемонстрований в образі семантичного схематизму (моделі) здійснення креативно-рекурсивних принципів розселення через дію композиційного механізму як феноменологічного (екзистенційного) прояву рекурсивного експлікаційного "ейдос-плеча" буття розселення (прочитання логос-системної мови рекурсивної

трансценденції), коли істина одухотворення сама (через Логос) поставляє необхідні інструменти і інструкції для її передбачення і засвоєння за допомогою способів автопоетичної регламентації (див. рисунок).

Таким чином, поетика як інтегративна планувальна технологія – мистецтво опанування (оспособлення), осмислення і застосування принципів алеаторики, суперпозиції і синтектики, що реалізується як інструментально-інструктивна техніка мислєдїї та забезпечення передумовленого циклостадійного здійснення речей-феноменів і означення їх в якості осмисленого динамічного цілого (артикульованої валїдизації – цілеспрямованого одухотворення) з визначенням іманентних складових такого означення: розпізнання і підтвердження іменованості (їдентичності) феноменів розселення завдяки "відсвічування" Провидення. І тут не зайвим буде навести таку думку стратегічного характеру, яка стосується повною мірою містобудівного мистецтва, й твердить, що найбільш дієвим способом змусити людство знову усвідомити себе частиною живої природи буде поступове повернення мистецтву у всіх його видах і типах виразів сакрального статусу [40, с.122].

Одухотворення силовим полем означення (освячення), що здійснюється трансцендентальною інструкцією сакралїзації (реалїзація креативного принципу синтектики), ландшафтних феноменів-субе'ктів, територїй, міст робить їх "реальними" (за М.Еліаде), надїлених "духом місця". Важливими є уявлення й про інструктивні монтажні схеми логос-системного механїзму як "їнформаційних машин" щодо сприйняття, декодування та їнтерпретації сигналів (від сигналізаторів тригер-схем) для варїативного встановлення динамічних (процесних) режимів трансформації стану ландшафтного цілого на основі аналізу і оцїнки ефективності роботи таких асемблерів. При цьому передбачається розпізнання сигналів на мові форм з виробленням "структурних патернів" з використанням "граматики, що породжує" (закладеної у механїзм обробки), того класу образів, що аналізуються (за У.Гренандером) [24, с.137,138]. Таким чином "моделюється ситуація" взаємодїї речей й виявляються ефекти таких взаємодїй, які (коли у рамках нашого підходу протракувати класифїкацію М.Фуко [24, с. 271,272]) можуть бути розрізнені відповідно до складу базових атрибутів міського середовища: припасування фігур будови, суперництво функцій різного профїлю, аналогія взаємовідповідності властивостей, симпатія до джерел початку рухомості змін. Відповідно реєструються патерни формування, стереотипи функціонування, архетипи розвитку і морфотипи відтворення ландшафтних феноменів розселення, змістовні характеристики яких взаємокоординуються технологїчно на базї трансфлексїї ходу втілення складових ландшафтного цілого (за В.І.Моїсеєвим).

Примітки

- Зміст квадрату А' I : Ейдос-феноменологічна дія функціональної композиції/ Вольове пізнання істини одухотворення
- Означення (семіотична консолідація складових ландшафтного цілого) як духовна регламентація: А' – призначення; Б' – відзначення; В' – передпризначення; Г' – (смісло)значення
- 1-1 : вісь рекурентної асиметрії експлікації форм
- U : креативно-рекурсивний трекінг принципів алеаторики і суперпозиції щодо уречевлення і осмислення цілого
- J : креативно-рекурсивний трекінг принципу синтектики щодо означення і одухотворення цілого

Рис. Трансцендентні логос-системні планувальні технології та принципи здійснення ландшафтних феноменів розселення (втілення, уречевлення і означення культурних форм) та автопоетичні засади їхньої духовної регламентації

Інструктивні силові монтажні схеми (асемблери) композиційного агрегату логос-системного механізму (у складі інструментально-інструктивного ансамблю засобів автопоезису) – це суб'єктно центровані проекти самозбирання (прескриптивного самоздійснення), розгортання та відтворення атрибутивного змісту прообразу, потенціалу і програми іменованих топоформ дійсності (гетерогенного ландшафтного цілого феноменів розселення). Інструктивно-інструментальне спорядження ходу (самоуправління) культурно-історичного здійснення феноменів дійсності розселення визначає ідеологію і методологію законотворчості та зміст (поняттєві уявлення), стратегічні напрями і критерії удосконалення нормативно-правової бази містобудування. Інструменти-засоби (знаряддя вдіяння) і інструкції-способи (методи як шляхи вирішування завдань) утворюють композиційні планувальні правила і планувальні технології (регламентаційні ансамблі правил-настанов) щодо повноцінного здійснення ландшафтних феноменів розселення домінантно-процесового (темпоралістика, фігуралістика, архітектоніка) і інтегрально-процесового (поетика-автопоезис) видів. Мова тут йде саме про управлінські логос-ментальні технології – продуценти проявлення планувальних трансцендентних технологій здійснення феноменів дійсності.

З огляду на це, можна сформулювати такі вихідні положення двох взаємопов'язаних планувально-технологічних законів експлікації ідеальних форм-логосів та взаємодії реальних речей-феноменів дійсності розселення:

закон фрактальної симетрії роботи логос-системного механізму конфігуратора (просування ресурсів формовтілення) самототожного етапно-довершеного кумулятивного здійснення феноменів розселення (домінування трекінгу принципу суперпозиції) – стійкої ідентифікаційної консолідації (урівноваження ансамблю факторів) гетерогенних взаємовідношень середовищних атрибутів ландшафтного цілого;

закон рекурентної асиметрії роботи логос-системного механізму конфігуратора (обертання смислосзначень формовтілення) поступального регламентовано-спрямованого пролонгованого здійснення феноменів розселення (домінування трекінгу принципу алеаторики) – стійкої ідентифікаційної маніфестації (переключення актуальних режимів) конгруентних взаємозв'язків базових процесів ландшафтного цілого.

Зміст цих законів пояснює, що саме композиційні монтажні схеми (інструкції) містять міри взаємної відповідності та доповненості (компліментарності) атрибутів міського середовища і базових міських процесів задля утворення цілісних ландшафтних феноменів розселення. Як відзначає К.Лінч, усяке місце припасовується до типу поведінки, а поведінка змінюється у відповідності до місця, отож стійкість місця, що оточує поведінку, стає

складовим елементом міри відповідності дії і місця [41, с.134,139]. У разі розгортання та втілення іменованої топоформи розселення існує виключний унікальний простір певного міста, на якому іншого міста бути й не може [42]. Очевидно міри гармонізації дій міських процесів і рівноваги компонентів міського середовища (динамічного стану міського ландшафту) є вимогами стосовно забезпечення нормативного (вищого, як щастя) блага розселення та встановлення параметрів планувальних містобудівних рішень.

В контексті розглянутого вище трактування категорії "міра" важливими для теми, що розглядається, є інтерпретації відомої думки (вислову) Протагора: "Людина є мірою всіх речей... сущих, що вони існують, і не сущих, що вони не існують". Так С. Тарадайко справедливо відмічає, що ставати "мірою" – це "вимірювати" собою щось інше, але тоді коли і те, що вимірюють, і сама "міра" мають однакову природу, лежать у спільному для них "ви-мірі". Тут має бути універсальна річ, така, що здатна прикладатися до будь-якої "речі". Людина тоді з'являється тут у тілесному й речовому своєму вимірі, тобто спільному з "речами" [43, с. 217,218]. Думка, що людина є річ серед речей, логічно потребує продовження до універсуму форм-логосів (й тих речей, що ще не існують) і логос-системного механізму їхнього співмірного розгортання та втілення. Не випадково Н.Енеєва схильна добачати в цих словах Протагора скептичну недовіру до людської можливості осягнути істину, його твердження стосовно принципу відносності знання, відсутності у людині внеположених їй критеріїв істини [34, с. 29].

На базі онтологічного тлумачення семантичної моделі Логосу [44] можуть бути класифіковані (розрізнені у складі ансамблю-"суми" трансцендентних планувальних технологій) такі інструктивні монтажні схеми як технологічні послідовності (методично підпорядковані ланки) забезпечення креативно-рекурсивного здійснення феноменів розселення:

телеологічного розгортання іменованих топоформ розселення як осмислення інтенції Духа – цільова активізація конфігуратора Логосу стосовно плану вознесення (приєднання) до смислу ідей Промислу розсення і значень здійснення Провидіння місії розселення як системно-імплікаційного фактору (запуску та регуляції механізму) передумовленого етапного ціледосягнення (модерації принципів алеаторики, суперпозиції і синтектики) із встановленням (осягненням) смислозначень іменованих системних зв'язків і відношень констеляції складових цілісних ландшафтних ареалів (фрагментів) дійсності розселення для становлення семантичного значущого світу реальності речей;

рефлексивно-контрольованого (трансфлексійного) конгруентного втілення атрибутивних іманентних ресурсів (простір, час, субстанція, мова) топоформ дійсності розселення як предикації (помислу) силових інструктивних

складових конфігуратора Логосу (Голос – Знак – Слово), із супроводом-підтримкою несилкових інструментальних складових конфігуратора Логосу (Гармонія – Логіка – Граматика) та встановлення смислів композиційних ідентифікаційних зв'язків і планувальних відношень (стосовно партитури симфонії цілого) процесо-середовищних дестинацій і цезур ландшафтного ареалу розселення;

оперативного циклостадійного втілення актуального ансамблю топоформ дійсності у контексті культурно-історичних трансформацій складових ландшафтного цілого (як предикація інструктивно-інструментальної зв'язки Голос – Гармонія: "зосередження до Голосу") та встановлення значень ієрархічних організаційних зв'язків і відношень (розмежування) та показників повноцінності і сформованості процесо-середовищних районів (районування) поселень та міст;

варіативного циклостадійного означення атрибутів топоформних речей-феноменів (будова, функції, властивості, зміни) у визначених діапазонах на шкалах регламентації передумованих ландшафтних перетворень (як предикації інструктивно-інструментальної зв'язки Знак – Логіка: "вбачення Знаку") та встановлення значень дифузійних генетичних зв'язків і відношень центрування процесо-середовищних зон (зонування) поселень та міст;

імперативного циклостадійного уречевлення (реїфікації) атрибутів топоформних речей як феноменів розселення – ландшафтного цілого та його фрагментів у діапазонах ландшафтних (транс)формацій (як предикація інструктивно-інструментальної зв'язки Слово – Граматика: "прочитання Слова") та встановлення значень структурних ризомних (горизонтальних) зв'язків і відношень армування процесо-середовищних територіальних мереж та агрегування вузлів ландшафтно-інфраструктури поселень та міст.

Необхідно підкреслити, що експлікаційними інваріантами (агентами стійкості) рекурсивного здійснення феноменів розселення (що забезпечується адекватною реактивною/проактивною стійкою роботою композиційного механізму) є фактори (енерго-інформаційні носії вирішальних принципів трансцендентного втілення речей дійсності – алеаторики і суперпозиції) як причини-радикали обґрунтування та спонукання взаємодії (трансмисії) процесів розселення, і взаємовідповідні режими (семантико-інтроформаційні міри-критерії гармонізації здійснення згаданих рекурсивних принципів трансценденції дійсності) як регулятиви-радикали обмеження/довершення діапазонів параметрів стану (трансформації компонентів) середовища розселення. Еволюційний (інволюційний) характер (на різних циклостадійних етапах історичної експлікації форм-логосів) здійснення факторів і режимів

дійсності має вплив й на можливості, забезпечення (де)стабілізації композиційного планувального механізму розселення.

По відношенню до релевантних атрибутів ландшафтних феноменів розселення інструктивні монтажні схеми (асемблери) містять відповідні регламентні вимоги (параметричні настанови, що нормують), які кореспондуються з рівнем задіяності "рушійних сил" складових логосистемного (композиційного) механізму щодо розгортання, втілення (уречевлення і означення) топоформних феноменів дійсності. Тому можуть бути розрізнені такі види настанов, що нормують, стосовно гармонізації (трансформації) параметрів уречевлення і напрямків означення процесосередовищних атрибутів цілого:

нормативи застосування мір гармонізації причинної дії (рекурсивних принципів) середовищних факторів формування цілого – співвимірюваності та пропорціонування елементів (складу) будови і відзначення зручності (метрики) розміщення;

правила застосування мір гармонізації причинної дії (рекурсивних принципів) середовищних факторів (існування) функціонування цілого – адаптування та підтримки елементів (профілю) функцій і призначення можливості здійснення;

стандарти застосування мір гармонізації причинної дії (рекурсивних принципів) середовищних факторів (відповідності) розвитку цілого – досяжності та санації елементів (ознак) властивостей і передпризначення ступені якості (зрілості);

регламенти застосування мір гармонізації цільової дії (принципів рекурсії) середовищних інтегральних факторів (цілеосмислення) відтворення цілого – послідовності та селекції (ідентичності репрезентативних умов) закономірних змін і значення повноти (сформованості) втілення (адекватності замислу і помислу).

Вичерпна комбінація інструктивних монтажних схем передбачає повну (чи додаткову) системну констеляцію практичного знаннєвого комплексу, методів та прийомів його застосування для розроблення містобудівного планувального рішення (вирішення "проблемного поля" здійснення та перетворення феноменів розселення) різномасштабних поселень та їхніх локальних, регіональних і міжрегіональних метрополій як духовного, душевного і ландшафтного континууму втілених культурних форм-логосів дійсності. Приклад розгорнутого проблемного змісту інструктивних монтажних схем композиційного механізму (на базі кластеризації теоретичних проблемних модулів логос-системних рішень) наведено в [45].

Інструктивні монтажні схеми (асемблери) у агрегатній сукупності з відповідними інструментальними тригер-схемами утворюють артикульоване методичне ядро практичних містобудівних планувальних технологій (з розрізненням чотирьох типів стратегічного планування), яке разом (у контексті дії) з провідними "вказівками" рекурсивних принципів алеаторики і суперпозиції (щодо розуміння закономірностей здійснення світу дійсності) та актуально-удосконаленою (циклостадійно) нормативно-критеріальною базою регулятивів і культурних зразків (еталонів можливих логос-системних рішень) є основою перспективного теоретико-методологічного фундаменту містобудування.

Своєчасне прийняття доцільних (цілезначених) планувальних стратегічних рішень пов'язане з можливістю правильного (адекватного) "прочитання" (онтологічної реконструкції) передумовленої роботи вже запущених тригер-схем і монтажних схем композиційного механізму ландшафтоутворення (здійснення поселень, міст, метрополій, мегалополісів) і оцінки здатності використання в наявних умовах дійсності логос-системних креативних інструментів та інструкцій, ресурсної бази іменованих культурних форм для ефективної рекурсії конкретних ландшафтних феноменів розселення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пуанкаре А. О науке / А.Пуанкаре [пер. с франц.]. – Москва: Наука, 1983. – 560с.
2. Верменич Я. Давня Русь як система міст: теоретико-методологічні аспекти / Я.Верменич // Київська старовина, 2010. – №4. – С.2 – 20.
3. Степанищев Н. Экология – культура пространства и души / Н.Степанищев // АСД, 1998. – №4. – С.18–19.
4. Замятин Д.Н. Постгеография. Капитал(зим) географических образов / Д.Н.Замятин. – Санкт-Петербург: ИЦ "Гуманитарная Академия", 2014. – 592с.
5. Бурдые П. Социология социального пространства / П.Бурдые [Пер. с фр.; ответ. ред. перевода Н.А.Шматко]. – Москва: Институт экспериментальной социологии. – Санкт-Петербург: Алетейя, 2007. – 288с. (Серия "Gallicinium").
6. Ремізова О.І. Логічні структури композиційної мови архітектури: Автореф. ...дис. докт. арх.: спец. 18.00.01. – Харків: ХНУБА, 2013. – 34с.
7. Tissier Y., Wauthier-Wurmser B. La maison reconsideree // Techniques et Architecture, 1990. – №390 – P.104–105. (ИРЖ "Архитектура и градостроительство". Зарубежный опыт. – Москва: ВНИИТАГ, 1991. – Вып. 2/3).
8. Вадімов В.М. Методологічні особливості врахування культурологічних аспектів у розвитку прирічкових урбанізованих територій / В.М.Вадімов //

Досвід та перспективи розвитку міст України. Вип.5. Методичні аспекти міського та регіонального планування. – Київ: УДНДПМ "Діпромiсто", КНУБА, 2003. – С.58–64.

9. Кузнецов О.Л. Система природа – общество – человек. Устойчивое развитие / О.Л.Кузнецов, П.Г.Кузнецов, Б.Е.Большаков. – Дубна: Межд. университет природы, общества и человека "Дубна", 2000. – 180с.

10. Богданов А.А. Тектология (Всеобщая организационная наука). В 2-х кн.: Кн.1 / А.А.Богданов. – Москва: Экономика, 1989. – 304с. (Экономическое наследие).

11. Ингбер Д.Е. Архитектура життя / Д.Е.Ингбер // Світ науки, 1998. – Травень. – С.24–34.

12. Лебедева Г.С. У истоков ордерной композиции. Теоретический контекст и семантика ордера у Витрувия / Г.С.Лебедева // Теория композиции как поэтика архитектуры. – Москва: Прогресс – Традиция, 2002. – С.37–59.

13. Павлів А.П. Елементи імпульсного розвитку ареалу Великого Сан-Франциско у другій половині ХХ століття / А.П.Павлів // Містобудування та територіальне планування. – Київ: КНУБА, 2018. – Вип.68. – С.434–443.

14. Эко У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию / У.Эко [пер. А.Г.Погоняйло и В.Г.Резник]. – Санкт-Петербург: ТОО ТК "Петрополис", 1998. – 432с.

15. Франкфорт Г. В преддверии философии. Духовные искания древнего человека / Г.Франкфорт, Г.А.Франкфорт, Дж.Уилсон, Т.Якобсен [пер. с англ. Т.Н.Толстой]. – Москва: Наука, 1984. – 238с.

16. Гьоннер Г. Геракліт / Г.Гьоннер // Філософи. 60 портретів [переклад з німец. А.Цяпи]. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. – С.98–102 (Серія "Метцлер компакт").

17. Эмери М., Грезель Н. Логика агломерации / М.Эмери, Н.Грезель [пер. с франц.] // Современная архитектура, 1967. – №4 – С. 6–9.

18. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие / Р.Арнхейм [Сокр. пер. с англ. В.Н.Самохина]. – Москва: "Прогресс", 1974. – 392 с.

19. Седак А. Трипольцы и славяне – диалог культур через тысячелетия (размышления о важности семиотических методов в поиске исторической истины) /А.Седак// Цивілізація, 2004. – №1(6). – С.20–27.

20. Ноткин И. Исторический градостроительный отбор/ И.Ноткин // Архитектура СССР, 1985. – №5 (сентябрь – октябрь). – С.90–92.

21. Кастекс Ж., Панера Ф. Формообразование поселка Марсийак / Ж.Кастекс, Ф.Панера [пер. з франц.] // Современная архитектура, 1972. – №6. – С. 27–30.

22. Сороко Э.М. Золотые сечения, процессы самоорганизации и эволюции систем: Введение в общую теорию гармонии систем / Э.М.Сороко [2-е изд.]. – Москва: КомКнига, 2006. – 264с.
23. Шебек Н.М. Гармонізація планувального розвитку міста / Н.М.Шебек. – Київ: Основа, 2008. – 216 с.
24. Ковалёв А.П. Ландшафт сам по себе и для человека. Монография / А.П.Ковалёв. – Харьков: "Бурун Книга", 2009. – 928с.
25. Овчаренко Н. Альтернативна історія та канадський художній дискурс у романі Маргарет Е. Етвуд "Пенелопіада" / Н.Овчаренко // Всесвіт, 2014. – №5-6. – С.177–187.
26. Князева Е.Н. Автопоэзис: становление, развитие и успех идеи / Е.Н.Князева // Синергетика. Антология [Науч. редактор, составитель, автор переводов и вступ. статьи Е.Н.Князева]. – Москва; Санкт-Петербург: Центр гуманитарных инициатив, 2013. – С. 371–397.
27. Мельников Г.П. Системология и языковые аспекты кибернетики / Г.П.Мельников. – Москва: Сов. радио, 1978. – 386с.
28. Делез Ж. Логика смысла / Ж.Делез [пер с фр]. – Москва: Издательский центр "Академия", 1995. – 299с.
29. Гурко Е. Модальная методология Давида Зильбермана / Е.Гурко. – Минск: Экономпресс, 2007. – 456с.
30. Свасьян К.А. Проблема символа в современной философии (Критика и анализ) / К.А.Свасьян [2-е изд.]. – Москва: Академический Проект; Альма Матер, 2010. – 225с.
31. Бергсон А. Творческая эволюция / А.Бергсон [пер. с франц. В.Флеровой]. – Москва: Академический Проект, 2015. – 320с. (Философские технологии).
32. Аршинов В.И., Свирский Я.Й. Интерсубъективность в контексте постнеклассической парадигмы / В.И.Аршинов, Я.Й.Свирский // Постнеклассика: философия, наука, культура. Коллективная монография. – Санкт-Петербург: Издательский дом "Мир", 2009. – С.170–194.
33. Дюжев С.А. Онтичні передумови і семантичні розрізнення змісту концептів "Дух міста", "Душа міста", "Тіло міста" як складових феномену дійсності розселення (трактування поняття "mind" як засіб збагачення креативно-рекурсивної концепції розселення) / С.А.Дюжев // Містобудування та територіальне планування. – Київ: КНУБА, 2017. – Вип.65 – С.166–187.
34. Энеева Н. От "первообраза" к стандарту / Н.Энеева // Архитектура СССР, 1990. – №4 (июль–август). – С.26–31.

35. Хайдеггер М. Бытие и время / М.Хайдеггер [пер. с немец. В.В.Бибихина. Изд. 4-е, исправ.]. – Москва: Академический Проект, 2013. – 449с. (Философские технологии).

36. Гуссерль Э. Логические исследования. Т.1: Прологомены к чистой логике / Э.Гуссерль [пер. с нем. Э.А.Бернштейн под ред. С.Л.Франка. Новая редакция Р.А.Громова]. – Москва: Академический Проект, 2011. – 254с. (Философские технологии).

37. Ясперс К. Всемирная история философии. Введение / К.Ясперс [пер. с немец. К.В.Лощевский]. – Санкт-Петербург: "Наука", 2000. – 272с. (Серия "Слово о сущем").

38. Дюжев С.А. Рекурсивний мовний перехід втілення топоформ розселення (семантика планувального управління) / С.А.Дюжев // Містобудування та територіальне планування. – Київ: КНУБА, 2007. – Вип.27 – С.95–104.

39. Ильин В.В. Теория познания. Введение. Общие проблемы / В.В.Ильин. – Москва: Изд-во МГУ, 1993. – 168с.

40. Черносвитов П.Ю. Картина мира и типы мышления / П.Ю.Черносвитов // Цветущая сложность: Разнообразие картин мира и художественных предпочтений субкультур и этносов. – Санкт-Петербург: Алетейя, 2004. – С.102–123.

41. Линч К. Совершенная форма в градостроительстве / К.Линч [пер. с англ. В.Л.Глазычева, под.ред. А.В.Иконникова]. – Москва: Стройиздат, 1986. – 264с.

42. Филиппов А. Социология пространства: общий замысел и классическая разработка проблемы / А.Филиппов // Логос, 2000. – №2 (23). – С.113–151.

43. Тарадайко С. Чурінга / С.Тарадайко // Всесвіт, 2014. – №5-6. – С.215–221.

44. Дюжев С.А. Логос-системні та ейдос-феноменологічні основи планувальних рішень (риторична граматики суперпозиції містобудівного ландшафтного цілого) / С.А.Дюжев // Містобудування та територіальне планування. – Київ: КНУБА, 2015. – Вип.55 – С.149–169.

45. Дюжев С.А. Теоретичні проблеми планувального вирішення завдань містобудівної трансформації міського ландшафту / С.А.Дюжев // Містобудування та територіальне планування. – Київ: КНУБА, 2014. – Вип.52 – С.125–134.

Дюжев С.А.,
главный специалист Института архитектурного менеджмента, г.Киев.

КОМПОЗИЦИОННЫЕ МОНТАЖНЫЕ СХЕМЫ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ ГОРОДСКОГО ЛАНДШАФТА (духовная регламентация овеществления и означивания феноменов действительности расселения)

В рамках креативно-рекурсивной концепции расселения рассмотрен вопрос раскрытия содержания действия инструментально-инструктивных составляющих логос-системного механизма разворачивания и воплощения культурных форм действительности расселения, а так же смысла соответствующих планировочных технологий и методов принятия градостроительных решений. В этом контексте проведен анализ причин возникновения и закономерностей становления поселений и городов как ландшафтных феноменов-субъектов расселения, способных к саморегулированию и направленному осуществлению в соответствии с самоопределенной предустановленной миссией. Рассмотрены теоретико-методологические подходы и представления об инструментальных и инструктивных составляющих универсального механизма зарождения и регулирования феноменов расселения, а также о принципах их осмысленного существования и адекватного градостроительного планирования.

Отмечена ключевая роль композиционного агрегата логос-системного механизма экспликации культурных форм расселения и трансцендентный характер работы его триггер-схем и монтажных схем относительно консолидации целостных ландшафтных ареалов расселения на основе трансфер-технологий перехода от идеального (на языке форм) к реальному (на языке вещей) состояний действительности расселения. Были сформулированы онтологические вопросы оснований композиционных инструкций (монтажных схем-ассемблеров) и планировочных технологий обеспечения экзистенциального осуществления базовых процессов и атрибутов среды расселения: процессы формирования – строение среды ("где" и "что"); процессы функционирования – функции среды ("когда, как долго" и "то, в чем"); процессы развития – свойства среды ("в какой степени" и "то, из чего"); процессы воспроизводства – закономерные изменения среды ("каким образом" и "то, ради чего").

Содержание теоретико-методологического онтического обоснования трансцендентного происхождения ансамбля планировочных технологий отображено в семантической модели осуществления креативно-рекурсивных принципов расселения посредством действия композиционного механизма и

соответствующих инструктивных монтажных схем, которые реализуют законы фрактальной симметрии и рекуррентной ассиметрии его работы для обеспечения регламентированного овеществления и означивания (одухотворения) феноменов расселения. Проведена классификация инструктивных монтажных схем как технологической планировочной последовательности (методически подчиненные звенья) обеспечения и регламентации креативно-рекурсивного осуществления феноменов расселения с определением нормирующих установок по поводу гармонизации параметров овеществления (реификации) и направлений означивания атрибутов городского ландшафта как целого.

Ключевые слова: город; ландшафтный феномен расселения; городской ландшафт; логос-системный механизм; композиционный механизм; инструктивная монтажная схема (ассемблер); планировочные технологии; креативно-рекурсивные принципы; градостроительные планировочные решения.

Diuzhev Sergii,
chief specialist, Institute of architectural management, Kyiv

COMPOSITIONAL INSTALLING SCHEMES OF ACCOMPLISHMENT FOR URBAN LANDSCAPE (spiritual regulation for materialization and signification of phenomena of settling reality)

The issue of the revelation of the content of instrumental-instructive constituents of action, which are immanent to logos-system mechanism, for expanding and embodiment of cultural forms of settling reality, and also the sense of planning technologies and methods for the acceptance of city planning decisions was examined in the frames of creative-recursive concept of settling. In that context the analysis of reasons of origin and regularities of becoming of settlements and cites as landscape settling phenomena-subjects, with the ability to self-correction and directed accomplishment in accordance with self-determined pre-established mission was realized. Theoretical and methodological approaches and concepts concerning instrumental and instructive constituents of universal mechanism of generation and regulation of settling phenomena, and also concerning the principles of their comprehensive existence and adequate city planning were examined.

The key role of compositional aggregate of logos-system mechanism for explication of cultural forms of settling, and transcendental character of work its trigger-schemes and installing schemes in reference to consolidation of the whole landscape settling areas on the base of transfer-technologies as transition from the ideal (in the language of forms) to the real (in the language of things) state of settling

actuality was mentioned. The ontological issues concerning the basis for compositional instructions (installing schemes-assemblers) and planning technologies for ensuring existential accomplishment of base processes and environmental attributes of settling: processes of forming – constitution of environment ("where" and "what"); processes of functioning – function of environment ("when, hour long" and "that in anything"); processes of development – characteristics environment ("in which degree" and "that from wherefore"); processes of reconstitution – regular alteration of environment ("in what way" and "that for the sake of what-wherefore"), – were formulated.

The content of theoretical and methodological ontical argumentation of transcendental primordium of planning technologies ensemble is reflected in semantic model in reference to accomplishment of creative-recursive principles of settling by means of action by compositional mechanism and appropriate instructive installing schemes, which realize the laws of fractal symmetry and recurrent asymmetry of its work for ensuring regulated materialization (reeffication) and signification (sublimation) of phenomena of settling. The classification of instructive installing schemes as technological planning succession (methodically subordinate links) concerning ensuring and reglamentation creative-recursive accomplishment of settling phenomenon with definition of normalizing directives in reference to harmonization of parameters for materialization and directions for signification of urban landscape attributes as the whole was realized.

Those classes of instructive installing schemes-assemblers were distinguished:

teleological expanding of denominated settling topoforms as comprehension of intension of Spirit and purpose-oriented activation of configurator of Logos (moderation of principles of aleatoric, superposition and syntectic) with ascertainment of sense-meaning for system connections and ratios of the whole settling landscape areas;

reflexive controllable (transflexive) congruent embodiment of attributive immanent resources (space, time, substance, language) of settling reality topoforms with ascertainment of senses for compositional identificational connections and planning ratios of process-environment destinations and caesure of settling landscape area;

operative cyclostaged embodiment of actual reality topoforms ensemble in the context of cultural-historical transformations of the whole landscape constituents with ascertainment of meaning for hierarchical organizing connections and ratios (delimitation) and indexes of full value and formedence of process-environment districts (division into districts) of settlements and cities;

variative cyclostaged signification of topoform things-phenomena attributes (constitution, function, characteristics, regular alteration) in definite diapasons on the scales for regulation of pre-established landscape transformation with ascertainment of meaning for diffusional genetical connections and ratios of centring of process-environment zones (zoning) of settlements and cities;

imperative cyclostaged materialization (reeffication) of attributes of topoformed things as settling phenomena – landscape whole and its fragments in diapasons of landscape (trans)formation with ascertainment of meaning for structural horizontal (rizoma) connections and ratios of "reinforcing" of process-environment territorial networks and aggregating of junctions for landscape infrastructure of settlement and cities.

Key words: city, landscape phenomenon of settling; urban landscape; logos-system mechanism; compositional mechanism; instructive installing scheme (assembler); planning technologies; creative-recursive principles; city planning decisions.

REFERENCES

1. Puankare A. O nauke / A.Puankare [per. s frants.]. – Moskva: Nauka, 1983. – 560s {in Russian}.
2. Vermenych Ya. Davnia Rus iak systema mist: teoretyko-metodolohichni aspekty / Ya.Vermenych // Kyivska starovyna, 2010. – №4. – S.2–20 {in Ukrainian}.
3. Stepanishchev N. Ekologiiia – kultura prostranstva i dushi / N. Stepanishchev // ASD, 1998. – №4. – S.18–19 {in Russian}.
4. Zamiatin D.N. Postgeografiia. Kapital(izm) geograficheskikh obrazov / D.N.Zamiatin. – Sankt-Peterburg: ITS "Gumanitarnaia Akademiia", 2014. – 592s {in Russian}.
5. Burde P. Sotsiologiiia sotsialnogo prostranstva / P.Burde [Per. s frants.; otvet. red. perevoda N.A.Shmatko]. – Moskva: Institut eksperimentalnoi sotsiologii. – Sankt-Peterburg: Aleteiia, 2007. – 288s. (Seriiia "Gallicinium") {in Russian}.
6. Remizova O.I. Logichni struktury kompozychiinoi movy arkhitektury: Avtoref. ... dys. dokt. arkh. spets. 18.00.01. – Kharkiv: KHNUBA, 2013. – 34s {in Ukrainian}.
7. Tisser Y., Wauthier-Wurmser B. La maison reconderee // Techniques et Architecture, 1990. – №390. – P.104–105. {in France}.
8. Vadimov V.M. Metodolohichni osoblyvosti vrakhuvannia kulturologichnykh aspektiv u rozvitku pryrychkovykh urbanizovanykh teritorii / V.M.Vadimov // Dosvid ta perspektyvy rozvitku mist Ukrainy. Vyp.5. Metodolohichni aspekty miskogo ta regionalnogo planuvannia. – Kyiv: UDNDIPM "Dipromisto", KNUBA, 2003. – S.58–64 {in Ukrainian}.

9. Kuznetsov O.L. Sistema priroda – obshchestvo – chelovek. Ustoichivoe razvitie / O.L.Kuznetsov, P.G.Kuznetsov, B.E.Bolshakov. – Dubna: Mezhd. universitet prirody, obshchestva i cheloveka "Dubna", 2000. – 180s {in Russian}.
10. Bogdanov A.A. Tektologiya (Vseobshchaia organizatsionnaia nauka). V 2-kh kn.: Kn.1 / A.A.Bogdanov. – Moskva: Ekonomika, 1989. – 304s. (Ekonomicheskoe nasledie) {in Russian}.
11. Ingber D.E. Arkhitektura zhyttia / D.E.Ingber // Svit nauky, 1998. – traven. – S.24–34 {in Ukrainian}.
12. Lebedeva G.S. U istokov ordernoi kompozitsii. Teoreticheskii kontekst i semantika ordera u Vitruvii / G.S.Lebedeva // Teoriia kompozitsii kak poetika arkhitektury. – Moskva: Progress-Traditsiia, 2002. – S.37–59 {in Russian}.
13. Pavliv A.P. Elementy impulsnogo rozvitku arealu Velykogo San-Frantsysko u drugii polovyny XX stolittia / A.P.Pavliv // Mistobuduvannia ta terytorialne planuvannia. – Kyiv: KNUBA, 2018. – Vyp.68. – S.434–443 {in Ukrainian}.
14. Eko U. Otsutstvuiushchaia struktura. Vvedenie v semiologiiu / U.Eko [per. A.G.Pogoniailo i V.G.Reznik]. – Sankt-Peterburg: TOO TK "Petropolis", 1998. – 432s {in Russian}.
15. Frankfort G. V preddverii filosofii. Dukhovnye iskaniiia drevnego cheloveka / G.Frankfort, G.A.Frankfort, Dzh.Uilson, T.Jakobsen [per. s angl. T.N.Tolstoi]. – Moskva: Nauka, 1984. – 238s {in Russian}.
16. Gonner G. Geraklit / G.Gonner // Filosofiy. 60 portretiv. [pereklad z nimets. A.Tsiapy]. – Ternopil: Navchalna knyga – Bogdan, 2010. – S.98–102 (Seriiia "Mettsler Kompakt") {in Ukrainian}.
17. Emeri M., Grezel N. Logika aglomeratsii / M.Emeri, N.Grezel [per. s frants.] // Sovremennaia arkhitektura, 1967. – №4. – S.6–9 {in Russian}.
18. Arnkheim R. Iskusstvo i vizualnoe vospriiatie / R. Arnkheim [sokr. per. s angl. V.N.Samokhina]. – Moskva: "Progress", 1974. – 392s {in Russian}.
19. Sedak A. Tripoltsy i slaviane – dialog kultur cherez tysiacheletia (razmyshleniia o vazhnosti semioticheskikh metodov v poiske istoricheskoi istiny / A.Sedak // Tsyvilizatsiia, 2004. – №1(6). – S.20–27 {in Russian}.
20. Notkin I. Istoricheskii gradostroitelnyi otbor / I.Notkin // Arkhitektura SSSR, 1985. – №5 (sentiabr–oktiabr). – S.90–92 {in Russian}.
21. Kasteks Zh., Panera F. Formoobrazovanie poselka Marsiiak / Zh. Kasteks, F. Panera [per. s frants] // Sovremennaia arkhitektura, 1972. – №6. – S.27–30 {in Russian}.
22. Soroko E.M. Zolotyie secheniia, protsessy samoorganizatsii i evoliutsii system: Vvedenie v obschuiu teoriiu garmonii system / E.M.Soroko [2-e izd.]. – Moskva: KomKniga, 2006. – 264s {in Russian}.

23. Shebek N.M. *Garmonizatsiia planovalnogo rozvytku mista* / N.M.Shebek. – Kyiv: Osнова, 2008. – 216s {in Ukrainian}.
24. Kovalev A.P. *Landshaft sam po sebe i dlia cheloveka. Monografiia* / A.P.Kovalev. – Kharkov: "Burun Kniga", 2009. – 928s {in Russian}.
25. Ovcharenko N. *Alternatyvna istoriia ta kanadskyi khydozhnii dyskurs u romani Margaret E. Etvud "Penelopiada"* /N.Ovcharenko // *Vsesvit*, 2014. – №5-6 – S.177–187 {in Ukrainian}.
26. Kniazeva E.N. *Avtopoezis: stanovlenie, razvitie i uspekhi idei* / E.N.Kniazeva // *Sinergetika. Antologiiia* [Nauch. red., sost., avtor perev. i vstup. stati E.N.Kniazeva]. – Moskva; Sankt-Peterburg: Tsentr gumanitarnykh initsiativ, 2013. – S.371–397 {in Russian}.
27. Melnikov G.P. *Sistemologiiia i iazykovye aspekty kibernetiki* / G.P.Melnikov. – Moskva: Sov. radio, 1978. – 386s {in Russian}.
28. Delez Zh. *Logika smysla* / Zh.Delez [per. s frants]. – Moskva: Izdatelskii tsentr "Akademiiia", 1995. – 299s {in Russian}.
29. Gurko E. *Modalnaia metodologiiia Davida Zilbermana* / E.Gurko. – Minsk: Ekonompress, 2007. – 456 s {in Russian}.
30. Svasian K.A. *Problemy simvola v sovremennoi filosofii (Kritika i analiz)* / K.A.Svasian [2-izd.] – Moskva: Akademicheskii Proekt; Alma Mater, 2010. – 225s {in Russian}.
31. Bergson A. *Tvorcheskaia evolutsiia* / A.Bergson [per. s frants. V.Flerovoi]. – Moskva: Akademicheskii Proekt, 2015. – 320s (Filosofskie tekhnologii) {in Russian}.
32. Arshinov V.I., Svirskii Ja.J. *Intersubektivnost v kontekste postneklassicheskoi paradigmy* / V.I.Arshinov, Ja.J. Svirskii // *Postneklassika: filosofiiia, nauka, kultura. Kollektivnaia monografiia*. – Sankt-Peterburg: Izdatelskii dom "Mir", 2009. – S.170–194 {in Russian}.
33. Dyuzhev S.A. *Ontychni peredumovy i semantychni rozrznennia zmistu kontseptiv "Dukh mista", "Dusha mista", "Tilo mista" iak skladovykh fenomenu diisnosti rozselennia (traktuvannia poniattia "mind" iak zasib zbagachennia kreativno-rekursivnoi kontseptsii rozselennia)* / S.A.Dyuzhev // *Mistobuduvannia ta teritorialne planuvannia*. – Kyiv: KNUBA, 2017. – Vyp.65. – S.166–187 {in Ukrainian}.
34. Eneeva N. *Ot "pervoobraza" k standartu* / N.Eneeva // *Arkhitektura SSSR*, 1990. – №4 (iiul–august). – S.26–31 {in Russian}.
35. Khaidegger M. *Bytie i vremia* / M.Khaidegger [per. s nemets. V.V.Bibikhina. Izd. 4-e, isprav.] – Moskva: Akademicheskii Proekt, 2013. – 449s. (Filosofskie tekhnologii) {in Russian}.

36. Gusserl E. Logicheskie issledovaniia. TI: Prolegomeny k chistoi logike / E.Gusserl [per. s nemets. E.A.Bernshtein pod red. S.L.Franka. Novaia redaktsiia R.A.Gromova]. – Moskva: Akademicheskii Proekt, 2011. – 254s. (Filosofskie tekhnologii) {in Russian}.
37. Jaspers K. Vsemirnaia istoriia filosofii. Vvedenie / K.Jaspers [per. s nemets. K.V.Loshchevskii]. – Sankt-Peterburg: "Nauka", 2000. – 272s. (Seriiia "Slovo o sushchem") {in Russian}.
38. Dyuzhev S.A. Rekursyvnyi movnyi perekhid vtilennia topoform rozselennia (semantyka planuvalnogo upravlinnia) / S.A.Dyuzhev // Mistobuduvannia ta terytorialne planuvannia. – Kyiv: KNUBA, 2007. – Vyp.27. – S.95–104 {in Ukrainian}.
39. Ilin V.V. Teoriia poznaniia. Vvedenie. Obshchie problemy / V.V.Ilin. – Moskva: Izdatelstvo MGU, 1993. – 168s {in Russian}.
40. Chernosvitov P.Ju. Kartina mira i typy myshleniia / P.Ju. Chernosvitov // Tsvetushchaia slozhnost: Raznoobrazie kartin mira i khudozhestvennykh predpochtenii subkultur i etnosov. – Sankt-Peterburg: Aleteiia, 2004. – S.102–123 {in Russian}.
41. Linch K. Sovershennaia forma v gradostroitelstve / K.Linch [per. s angl. V.L.Glazychева, pod red. A.V.Ikonnikova]. – Moskva: Stroiizdat, 1986. – 264s {in Russian}.
42. Filippov A. Sotsiologiia prostranstva: obshchii zamysel i klassicheskaia razrabotka problemy / A.Filippov // Logos, 2000. – №2 (23). – S. 113–151 {in Russian}.
43. Taradaiko S. Churinga / S.Taradaiko // Vsesvit, 2014. – №5–6. – S.215–221 {in Ukrainian}.
44. Dyuzhev S.A. logos-sistemni ta eidos-fenomenologichni osnovy planuvalnykh rishen (ritorichna gramatyka superpozytsii mistobudivnogo landshaftnogo tsilogo) / S.A.Dyuzhev // Mistobuduvannia ta terytorialne planuvannia. – Kyiv: KNUBA, 2015. – Vyp.55. – S.149–169 {in Ukrainian}.
45. Dyuzhev S.A. Teoretychni problemy planuvalnogo vyrishennia zavdan mistobudivnoi transformatsii miskogo landshaftu / S.A.Dyuzhev // Mistobuduvannia ta terytorialne planuvannia. – Kyiv: KNUBA, 2014. – Vyp.52. – S.125–134 {in Ukrainian}.